

XVI. évfolyam, 1. szám, 2013

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 1. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. január. 30.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	8
Nemzetközi piaci információk.....	12
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....	15
Nemzetközi piaci információk.....	19
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	20
Agrárpolitikai Hírek.....	23

ÖSSZEFOGLALÓ

A búza és a kukorica tőzsdei ára jelentősen csökkent a nemzetközi határidős piacokon 2012 decemberében, majd januárban valamelyest visszakorrigált.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint 67-68 ezer forint/tonna között ingadozott az étkezési búza termelői ára, míg a takarmánykukoricáé 60-65 ezer forint/tonna között mozgott 2012 utolsó és 2013 első hónapjában.

A világ szójababpiacán csökkenésnek indultak az árak 2012. december végén, és még 2013. január elején is alacsonyok voltak.

A szójaolaj exportára 4-5 százalékkal emelkedett a nagy forgalmat lebonyolító kikötőkben január közepén, ugyanebben az időszakban a világpiacra a szójadara exportára is 2-2,5 százalékkal növekedett.

Az Európai Unió biodízel-termelése 7 857 ezer tonna volt 2012-ben, szemben a 2011-ben előállított 8 308 ezer tonnával. A biodízel felhasználása ugyanebben az időszakban 11 236 ezer tonnáról 10 326 ezer tonnára esett vissza.

Az *F.O. Licht* szakértőinek véleménye szerint több tagállam a bioetanol bekeverését részesíti majd előnyben a biodízellel szemben, ezért 2013-ban az Európai Unió biodízel-előállítása várhatóan kismértékben növekszik (7 885 ezer tonnára). Ugyanakkor véleményük szerint a felhasználás 9 694 ezer tonnára csökken.

GABONAPIACI JELENTÉS

A búza és a kukorica tőzsdei ára jelentősen csökkent a nemzetközi határidős piacokon 2012 decemberében, majd januárban valamelyest visszakorrigált. A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a búza fronthavi jegyzése 2012. november 28. és 2013. január 10. között 15 százalékkal 274 USD/tonnára esett, ami elsősorban az Egyesült Államok gyenge búzaexportjával és a spekulánsok profitrealizálásával magyarázható. A tavaly nyári gabona-árrobbanás következtében az USA – a kialakult magas exportárak miatt – 2012. június 1. - 2013. január 10. időszakban 14,7 millió tonna búzát értékesített a külpiacon, 2,2 millió tonnával kevesebbet, mint a megelőző év ugyanezen időszakában. Ez a visszaesés a tőzsdei árakra nagyobb hatást gyakorolt, mint az USA téli vetésű gabonanövényeinek rendkívül rossz állapota miatti aggodalom. A kenyérgabona árának esését az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma (USDA) január 11-én publikált világpiacon kitekintése állította meg azzal, hogy a vártnál alacsonyabbra (-2 százalék a 2012. évihez képest) jelezte az ország legfontosabb búzafajtájának (HRW) a vetésterületét. Január második felében Oroszország és Ausztrália exportforrásainak kiürülése a külpiacon érdeklődését az USA irányába fordította, ami a termény tőzsdei árának 6 százalékos erősödését vonta maga után. Az ár emelkedéséhez az is hozzájárult, hogy az elhúzódó szárazság miatt az észak-amerikai ország őszi búzatermésének kilátásai egyre romlottak.

A párizsi árutőzsdén (MATIF) a búza fronthavi ára követte a chicagói trendet decemberben, és mintegy 7

százalékos csökkenéssel 250 euró/tonna körüli szintre ereszkedett, ahonnan 2013. január második felében sem mozdult el. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában a malmi búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 2012 decemberében stabilan tartotta a 71 ezer forint/tonna árat, ami januárban rendkívül gyenge kereskedés mellett 69 ezer forint/tonnára mérséklődött. A 2013. márciusi szállítású takarmánybúzára 68,6 ezer forint/tonna áron lehetett decemberben és januárban egyaránt szerződést kötni.

A búza exportára 2012. december - 2013. január között – a tőzsdei tendenciának megfelelően – 7-9 százalékkal csökkent a nemzetközi kikötőkben. A legnagyobb visszaesés a Mexikói-öbölben (USA Gulf) figyelhető meg, ahol a fent említett okok miatt 340 USD/tonna áron (FOB) kínálták a búzát január első felében. Az Európai Unió exportpiacain az árak nagyobb mértékű visszaesését az élénk külpiacon kereslet akadályozta, míg a fekete-tengeri régió kikötőiben a kifogyó exportárualap miatt december közepétől nem lehetett búzára ügyletet kötni.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint 67-68 ezer forint/tonna között ingadozott az étkezési búza termelői ára 2012 utolsó és 2013 első hónapjában, 33-37 százalékkal magasabban, mint egy évvel korábban. A finomliszt (BL 55) értékesítési ára 96-98 forint/kg között hullámozott decemberben és januárban, több mint 20 százalékkal meghaladva az egy évvel ezelőtti átlagát.

1. táblázat: A búza exportára (FOB)

Kikötő	USD/tonna							
	2012. nov. 23.	2012. nov. 30.	2012. dec. 7.	2012. dec. 14.	2012. dec. 21.	2012. dec. 28.	2013. jan. 4.	2013. jan. 11.
Rouen (I. osztályú)	354	358	357	349	341	338	331	338
Hamburg (B minőség)	369	375	368	367	361	358	350	355
Fekete-tenger (IV. osztályú)	355	355	360	-	-	-	-	-
USA Gulf (HRW)	365	372	370	355	353	348	340	340

Forrás: IGC

A kukorica fronthavi jegyzése Chicagóban a november végi 290-300 USD/tonna sávból 6 havi mélypontra, 270-280 USD/tonna tartományba ereszkedett 2012 de-

cemberében. A termény tőzsdei árának csökkenését a befektetők nagyarányú pozíciózárása mellett az USA rendkívüli mértékben visszaszoruló exportja és a szója-

bab világszertei árának gyengülése váltotta ki. Az *USDA* jelentése szerint az Egyesül Államok 2012. szeptember 1. - 2013. január 10. között 6,9 millió tonna kukoricát exportált, 8,7 millió tonnával kevesebbet, mint egy évvel korábban (-66 százalék!). Január első felében azonban a belföldi takarmánygyártók erősödő kereslete, a szűkös források, valamint az *USDA* jelentésében a vártnál alacsonyabbra becsült zárókészletek hatására a termény legközelebbi lejáratra szóló ára 7,5 százalékkal 285 USD/tonna szint fölé ugrott. Párizsban – a chicagói trendnek megfelelően – a 250-260 euró/tonna közötti sávból 235 euróra esett a kukorica fronthavi jegyzése december végére, majd 240 euró/tonna fölé emelkedett január közepén. A Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában a takarmánykukorica márciusi ára a december eleji közel 70 ezer forint/tonna szintről 65 ezer forintra süllyedt 2013. januárban.

A kukorica exportára a Mexikói-öbölben 12 százalékkal csökkent 2012. december elejétől 2013. január el-

ső hetéig, majd 6 százalékkal 303 USD/tonnára korrigált. Dél-Amerikában ugyanakkor már az újév első hetében emelkedni kezdtek a kikötői árak. Argentínában az ótermésű kukoricából csekély mennyiség maradt, így a spot piaci kereskedés visszaesett, ez az exportárakra is negatívan hatott. Januárban az újtermésű növény vetésének elhúzódnása, valamint az USA határidős piacán kialakult pozitív irányú trend újra 300 USD/tonna közelébe emelte a kukorica kikötői árát. Brazíliában a decemberi mélyrepülést követően – az erős külső keresletnek köszönhetően – január első hetében kezdett drágulni a termény.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a takarmánykukorica termelői ára 60-65 ezer forint/tonna között ingadozott 2012 decemberében és 2013 január első három hetében, 31-36 százalékkal meghaladva az egy évvel korábbi átlagát.

2. táblázat: A kukorica exportára (FOB)

Kikötő	USD/tonna							
	2012. nov. 23.	2012. nov. 30.	2012. dec. 7.	2012. dec. 14.	2012. dec. 21.	2012. dec. 28.	2013. jan. 4.	2013. jan. 11.
Rouen (I. osztályú)	299	302	294	283	280	279	282	295
Hamburg (B minőség)	310	305	315	305	305	305	300	300
Fekete-tenger (IV. osztályú)	297	302	294	289	282	281	282	295
USA Gulf (HRW)	330	332	322	312	304	301	293	303

Forrás: IGC

Agrárpolitikai Hírek

- A földhasználóknak területi mérettől függetlenül minden termőföld (1 ha alatti terület is), valamint me-

ző- és erdőgazdasági belterületi föld – kivéve az erdőművelési ágú területek – használatát be kell jelenteniük a földhivatal felé 2013. március 30-ig.

A gabonafélék termelői ára

3. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 2. hét	2013. 3. hét	2013. 3. hét / 2013. 2. hét százalék
Étkezési búza	tonna	1 512	2 437	-	3 372	3 983	118
	HUF/tonna	68 514	67 139	-	68 211	67 626	99
Takarmánybúza	tonna	-	79	-	-	279	-
	HUF/tonna	-	63 394	-	-	67 057	-
Takarmánykukorica	tonna	2 881	2 800	3 351	5 449	9 033	166
	HUF/tonna	64 938	62 992	63 091	65 013	63 649	98
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

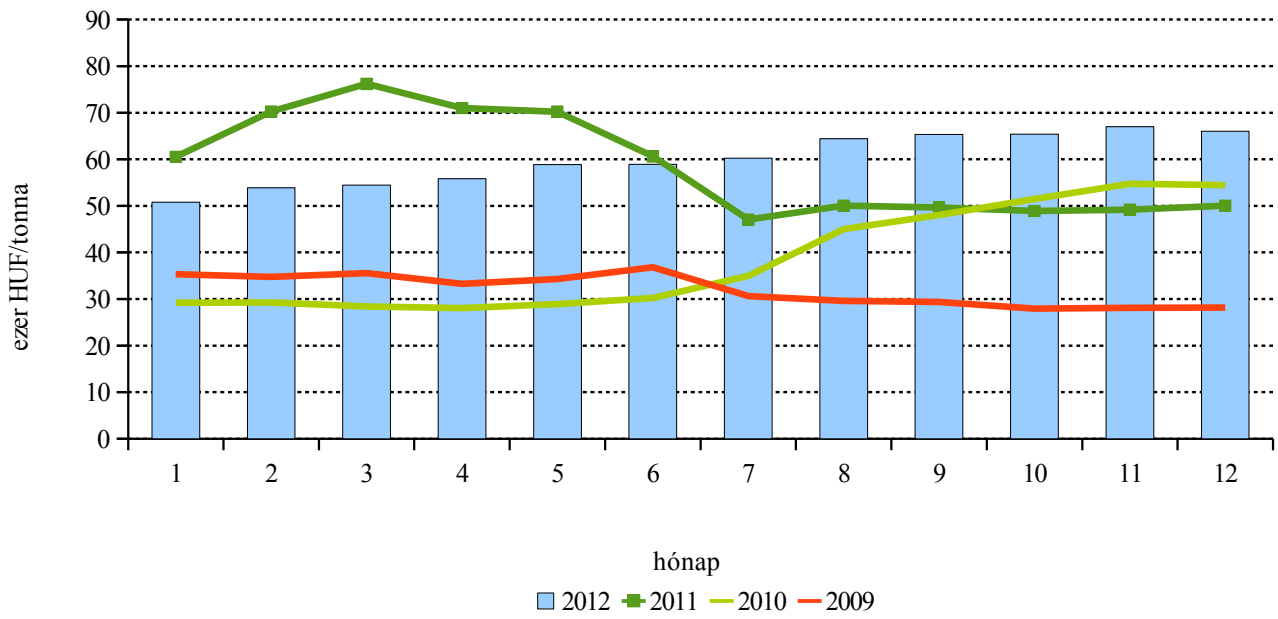
Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 3. hét	2013. 2. hét	2013. 3. hét	2013. 3. hét / 2012. 3. hét százalék	2013. 3. hét / 2013. 2. hét százalék
Étkezési búza	tonna	6 501	3 372	3 983	61	118
	HUF/tonna	50 857	68 211	67 626	133	99
Takarmánybúza	tonna	1 823	-	279	15	-
	HUF/tonna	51 667	-	67 057	130	-
Takarmánykukorica	tonna	18 696	5 449	9 033	48	166
	HUF/tonna	47 383	65 013	63 649	134	98
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

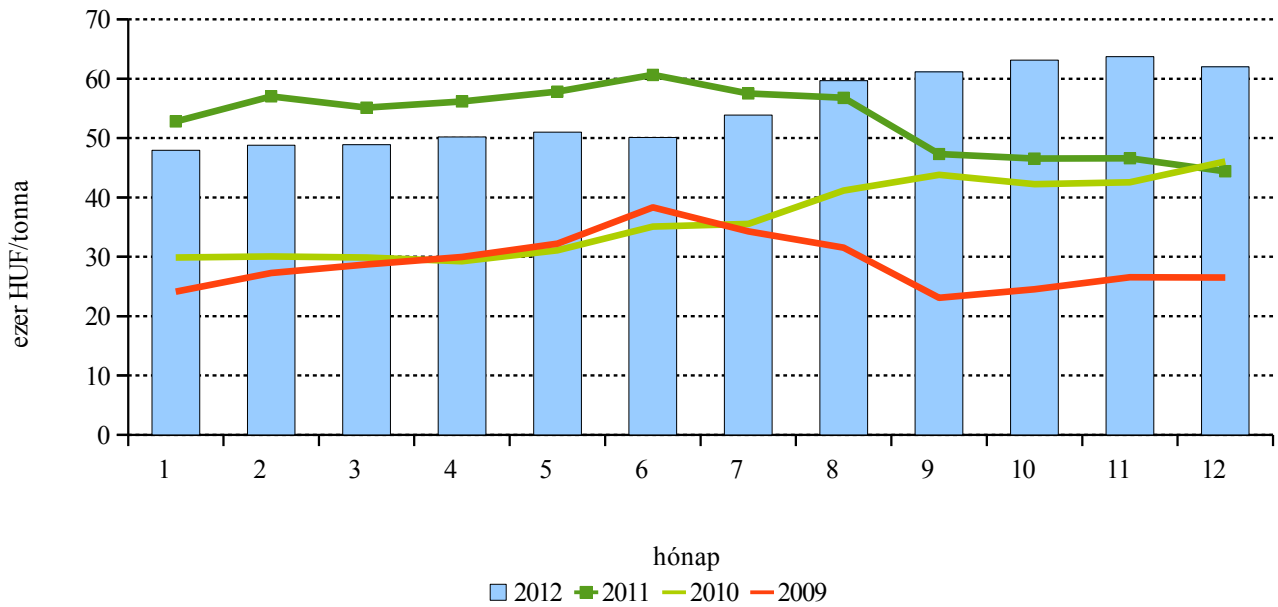
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

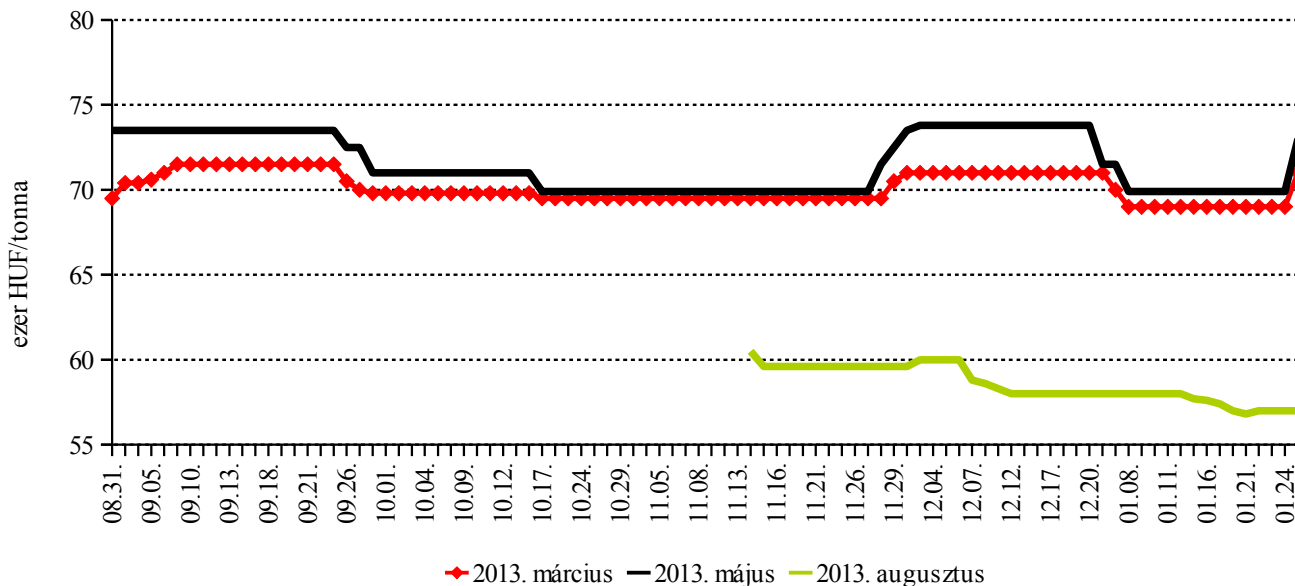
2. ábra: A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

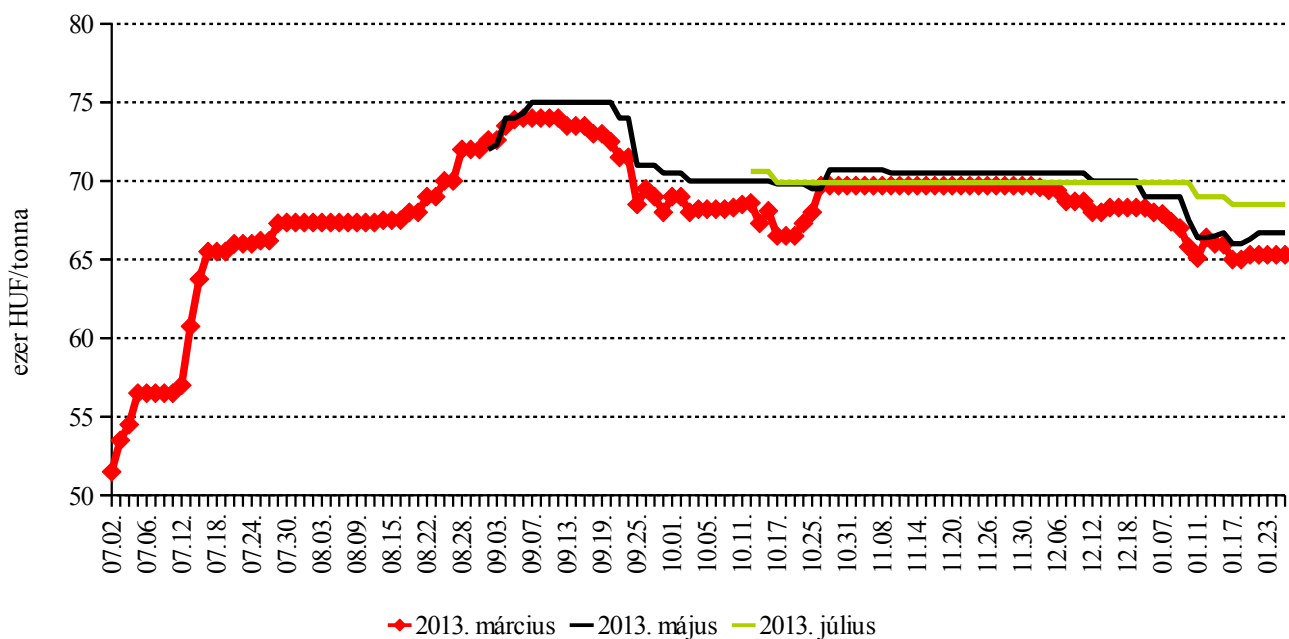
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

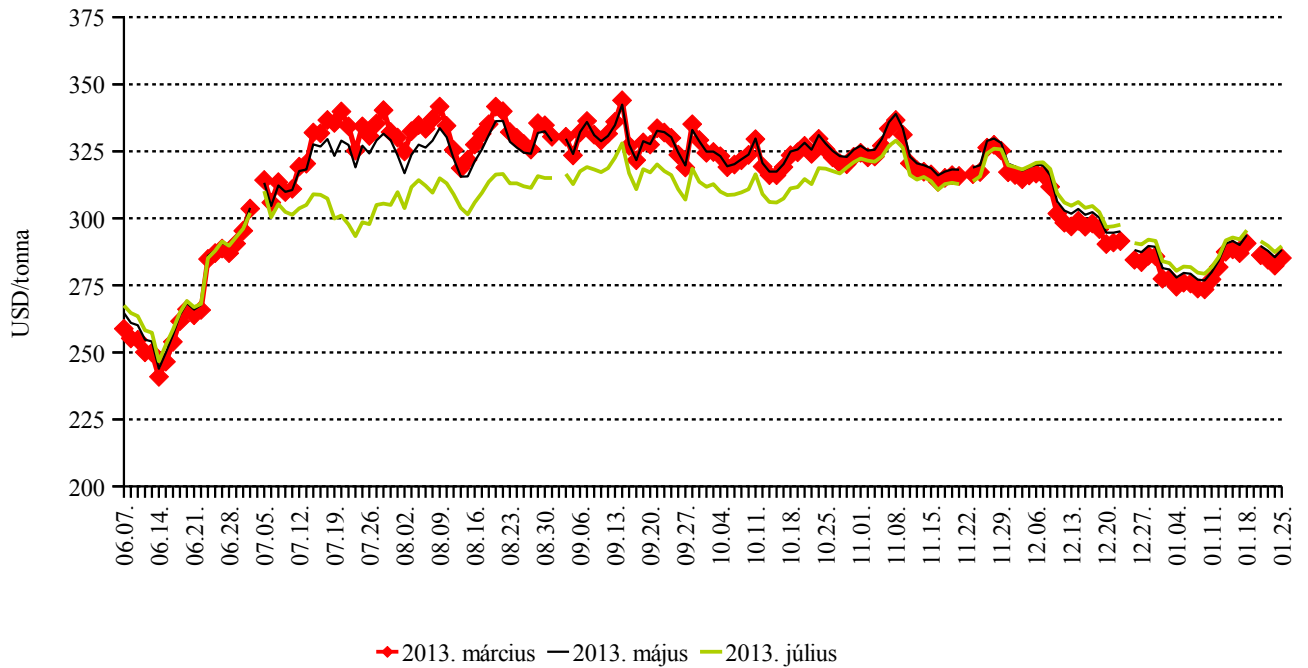
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

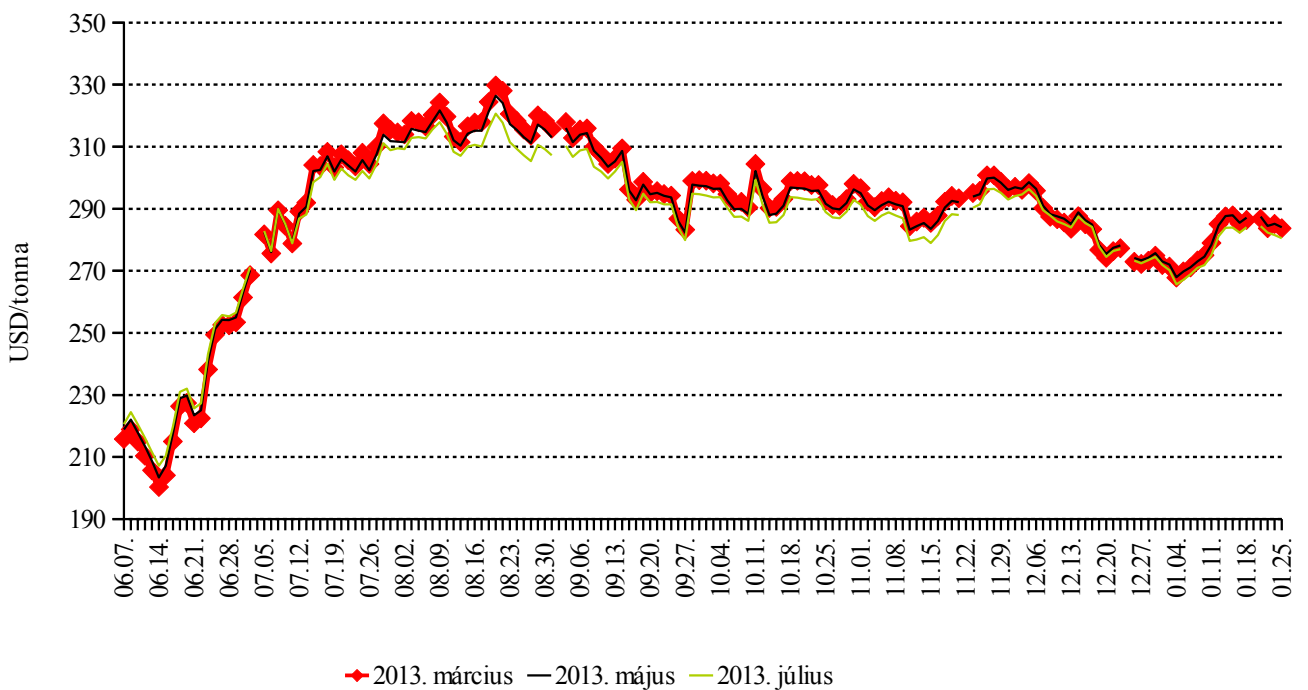
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

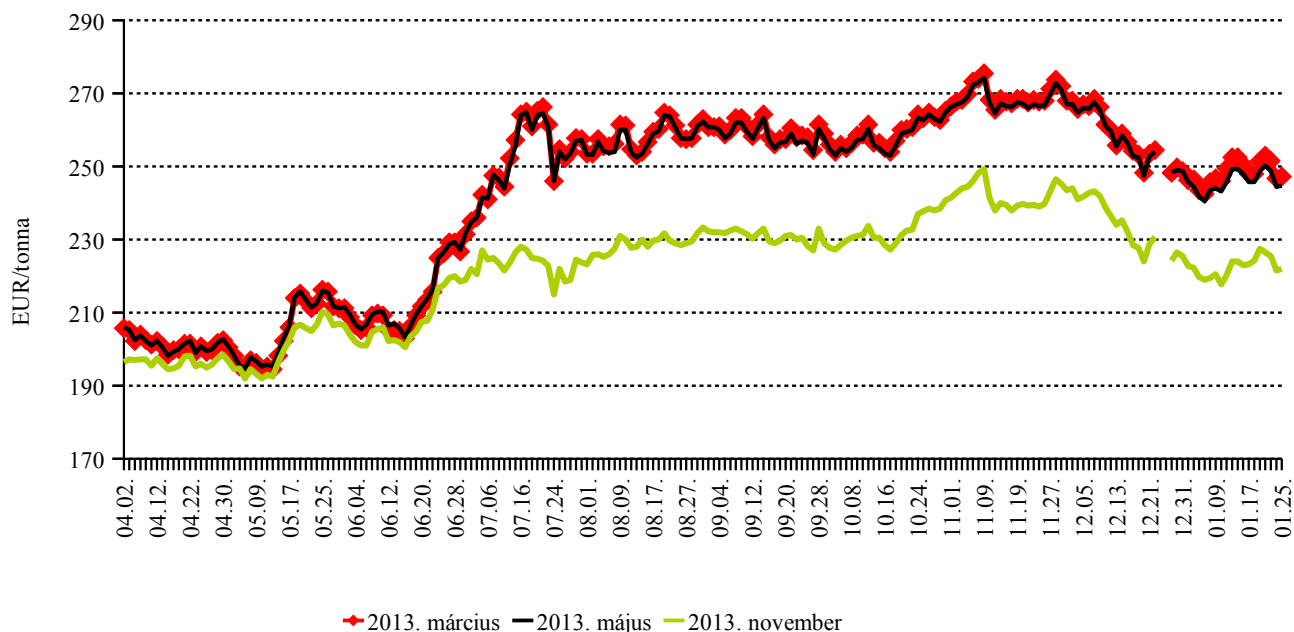
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

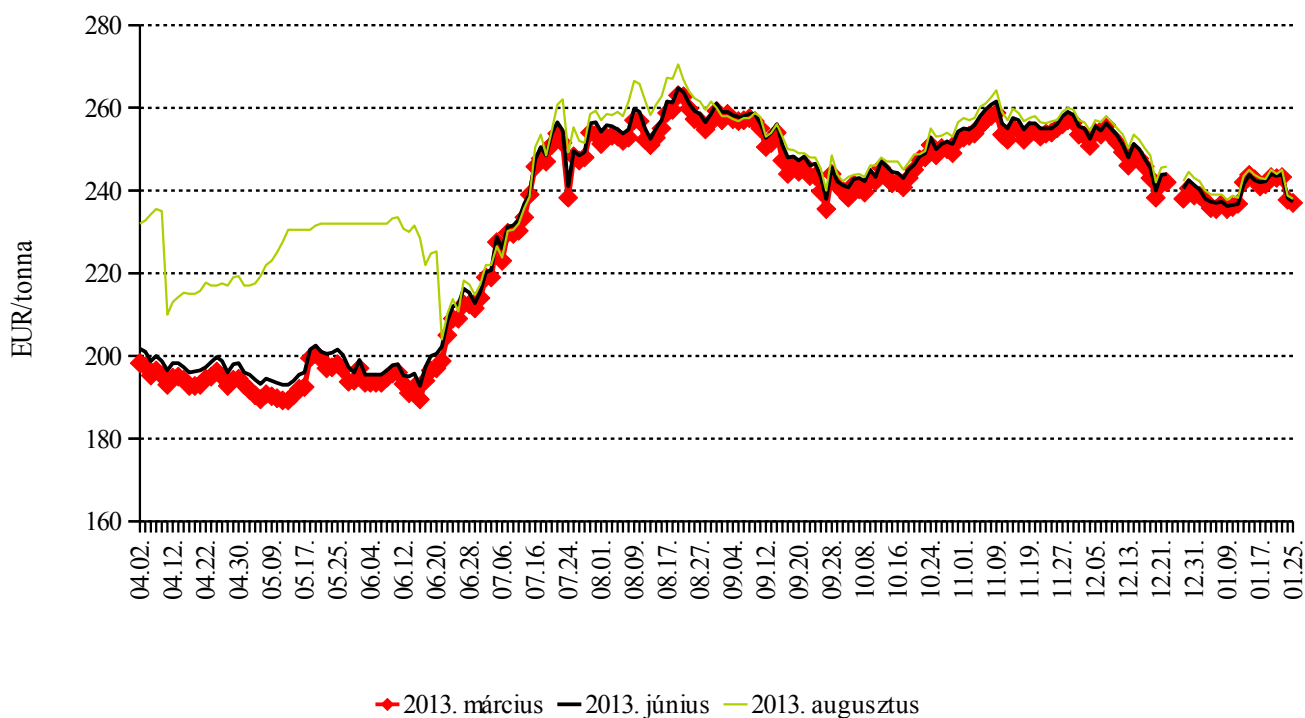
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 3. hét	2013. 2. hét	2013. 3. hét	2013. 3. hét / 2012. 3. hét százalék	2013. 3. hét / 2013. 2. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	466	383	490	105	128
	HUF/kg	76	95	95	125	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	756	930	935	124	101
	HUF/kg	79	96	96	122	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	509	358	228	45	64
	HUF/kg	87	108	107	122	99
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	20	-	-
	HUF/kg	-	-	99	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	26	37	45	173	121
	HUF/kg	85	101	102	120	101
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	15	43	34	233	79
	HUF/kg	94	110	111	118	101
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	415	288	326	79	113
	HUF/kg	74	93	93	126	100
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	390	303	325	83	107
	HUF/kg	77	94	94	122	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	186	-	-	-	-
	HUF/kg	80	-	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	22	24	48	223	200
	HUF/kg	87	104	103	119	100
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	26	29	39	152	137
	HUF/kg	98	117	112	114	96

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2012. október	2012. november	2012. december
Finomliszt BL 55	231	226	208
Fehér kenyér	270	268	270
Félbarna kenyér	279	278	295
Étkezési búzadara AD	248	256	259

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. január 25.)

7. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. március	247	73 517	2013. március	285	63 126
2013. május	245	72 774	2013. május	288	63 792
2013. november	222	66 009	2013. július	290	64 102
2014. január	222	66 009	2013. szeptember	293	64 817
2014. március	222	65 935	2013. december	298	65 939
2014. május	221	65 712	2014. március	302	66 914

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

8. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. március	237	70 470	2013. március	284	62 783
2013. június	237	70 544	2013. május	284	62 854
2013. augusztus	238	70 767	2013. július	281	62 086
2013. november	205	60 806	2013. szeptember	239	52 902
2014. január	206	61 326	2013. december	230	50 899
2014. június	205	61 029	2014. március	234	51 771

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. március	320	70 816
2013. május	322	71 281
2013. július	308	68 072
2013. szeptember	313	69 156
2013. december	313	69 156
2014. március	313	69 156

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

A világ szójababpiacán csökkenésnek indultak az árak 2012. december végén, és még 2013. január elején is alacsonyok voltak. A kedvező dél-amerikai időjárás, a kínai importőrök által az USA-ban korábban lekötött árumennyiség törlése, valamint a befektetők év végi pozíciózárásai együttesen a szójabab jegyzéseinek gyengülését okozták a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). A termény fronthavi ára a december közepi 550 USD/tonna szintről 510 USD/tonnára süllyedt január 4-én. Január közepén az észak-amerikai termény iránti erős külpiazi kereslet miatt 530 USD/tonna környékére emelkedett a szójabab márciusi lejáratra vonatkozó jegyzése. Az USA 2012. szeptember 1. - 2013. január 10. között 23 millió tonna szójababot exportált, 6 millió tonnával többet, mint egy évvel korábban. A termény határidős árának erősödéséhez az Argentínában aggodalmakat okozó szárazság is hozzájárult.

Az exportpiacokon az *USDA* januári világpiaci jelentését követően 3-4 százalékkal emelkedett a szójabab ára. Az *Oil World* elemzői szerint azonban ez a szezonális tendencia figyelhető meg az elmúlt 6 évben is. Az utóbbi években nőtt a világpiac dél-amerikai szójababterméstől való függősége, ami az északi és a déli félteke kínálata közötti váltás időszakában (Dél-Amerikában március-június között aratják a növényt, amikor az észak-amerikai források minimális szintre csökkennek) növeli az árcsúcsok kialakulásának kockázatát. A folyó gazdasági évben ez a váltás – a 2011/2012. gazdasági évi termésdeficit, az észak-amerikai termés iránti élénk külpiazi kereslet, az időjárás miatt bizonytalan dél-

amerikai terméskilátások és elmaradott logisztikai háttér miatt – kockázatosabb lesz, mint valaha volt. Az *Oil World* legfrissebb jelentésében Braziliában 81,5 millió tonna (+15 millió) rekord szójababtermést, Argentínában pedig 52 millió tonna (+12 millió) kibocsátást becsül 2013 tavaszára.

A szójaolaj exportára 4-5 százalékkal emelkedett a nagy forgalmat lebonyolító kikötőkben január közepén. Ez az Egyesült Államokban a biodízel után nyújtott adójóváírás (1 USD/gallon) 2013. január 1-től történő újbóli bevezetésével indokolható, ami a szójaolaj iránti keresletre ösztönzőleg hat. Ugyanebben az időszakban a világpiacon a szójadara exportára is 2-2,5 százalékkal növekedett, a dél-amerikai szójababtermés hiánya miatt, ami Argentína és Brazília feldolgozóüzemeiben visszafogott ütemű szójaolaj és –dara előállítását és exportot tett lehetővé 2012 utolsó hónapjaiban és 2013 elején. Ezért januárban számítani lehet az USA szójadara-kivitelének élénkülésére, ami a 2012/2013. gazdasági év október-január időszakában 4,3 millió tonna körül alakulhat, 40 százalékkal felülmúlva az egy évvel korábban kiszállított mennyiséget. Az USA szójababkészleteinek gyors kiürülése az ország szójabab feldolgozásának és daraexportjának intenzív visszaesését okozhatja a folyó gazdasági év végére. A szójadara iránti kereslet így 2013. április-szeptember között előreláthatóan Dél-Amerikára fog koncentrálni, ezért Argentínában 17,3 millió tonnára (+3,2 millió), Braziliában 8,9 millió tonnára (+900 ezer) növekedhet a külpiacon értékesített termék mennyisége ebben az időszakban.

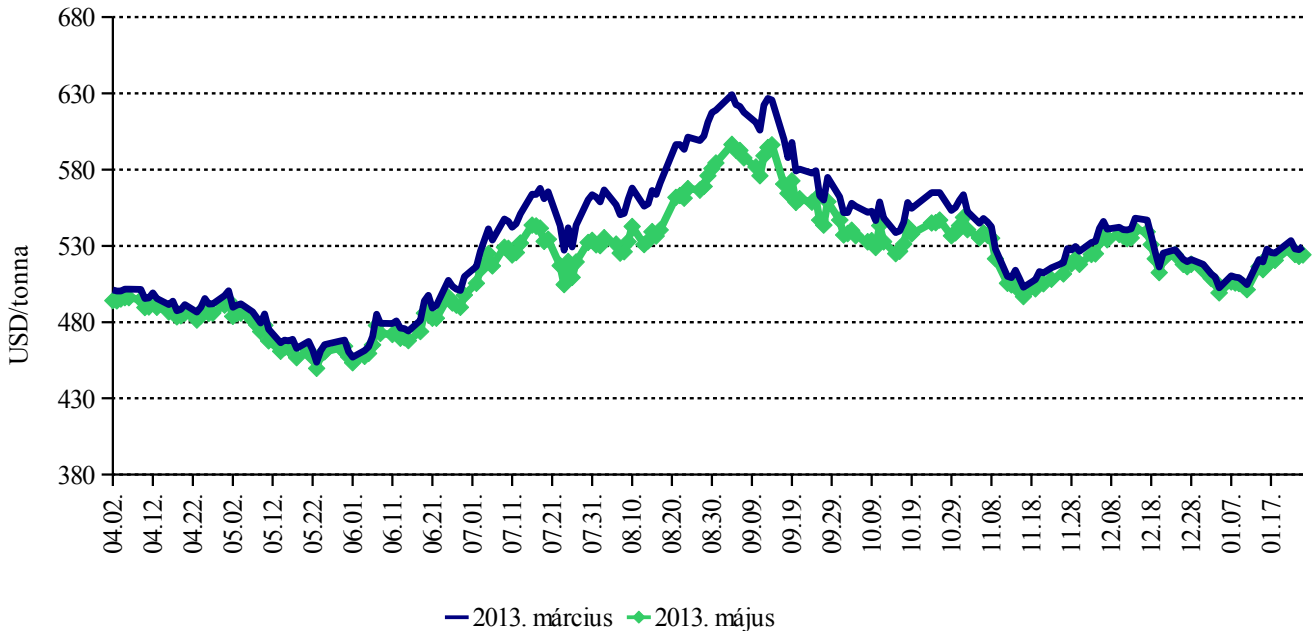
10. táblázat: **Olajos magvak és származékaik: reprezentatív eladási árajánlatok átlaga a legközelebbi szállítási határidőre**

									USD/tonna
Termény	Származás	Paritás	2012. jan.	2012. nov.	2012. dec.	2013. jan. 3.	2013. jan. 10.	2013. jan. 17.	
Napraforgómag	EU	CIF Amsterdam	540	652	670	670	660	662	
Napraforgóolaj	EU	FOB ÉNy EU kikötők	1 208	1 237	1 269	1 270	1 265	1 265	
Napraforgóolaj	Fekete-tenger	FOB	1 090	1 142	1 165	1 170	1 165	1 165	
Napraforgódara	Ukrajna	DAF	167	330	335	340	335	340	
Repce (00)	EU	CIF Hamburg	594	618	623	605	618	634	
Repceolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 257	1 188	1 190	1 188	1 183	1 223	
Repcedara (34%)		FOB ex-mill, Hamburg	234	374	399	365	351	366	
Szójabab	Brazília	CIF Rotterdam	509	586	610	554	557	579	
Szójabab	USA	CIF Rotterdam	498	589	607	584	579	598	
Szójaolaj	USA	FOB Gulf	1 173	1 090	1 121	1 129	1 119	1 157	
Szójaolaj	Brazília	FOB	1 118	1 083	1 118	1 133	1 113	1 148	
Szójaolaj	Argentína	FOB	1 133	1 083	1 116	1 135	1 113	1 148	
Szójaolaj	Hollandia	FOB ex-mill	1 218	1 135	1 163	1 181	1 160	1 195	
Szójadara (44/45%)	Hamburg	FOB ex-mill	371	539	553	512	506	513	
Szójadara (49%)	Argentína	CIF Rotterdam	367	579	580	532	530	539	

Forrás: Oil World

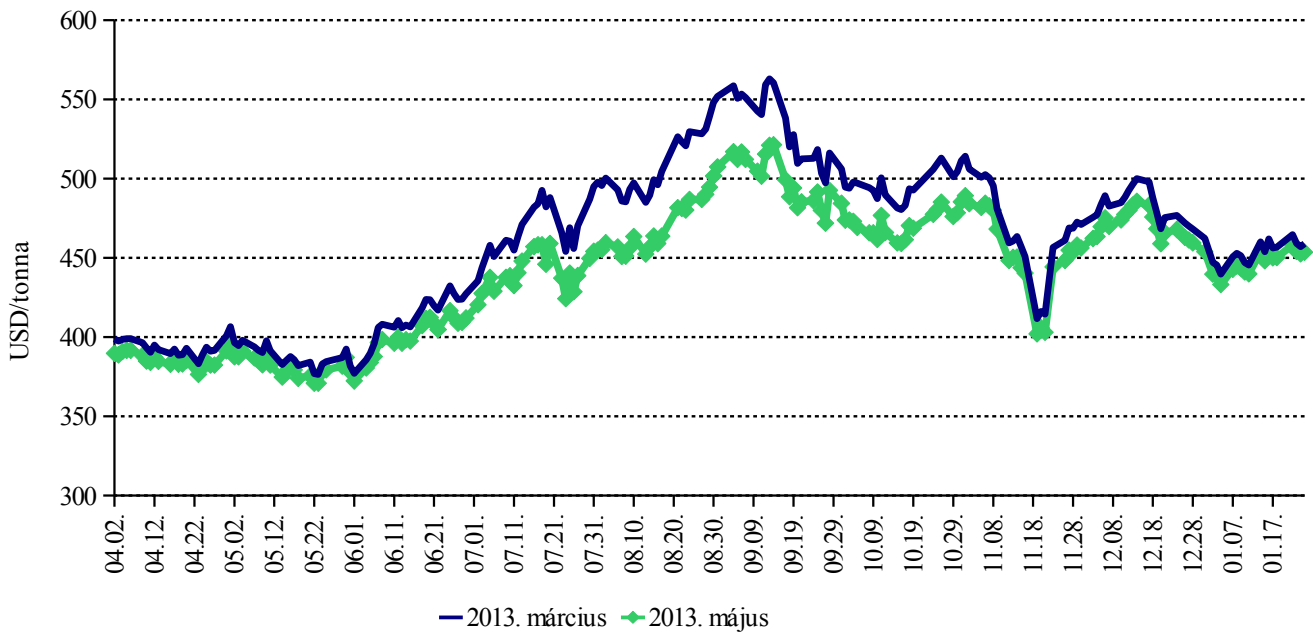
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

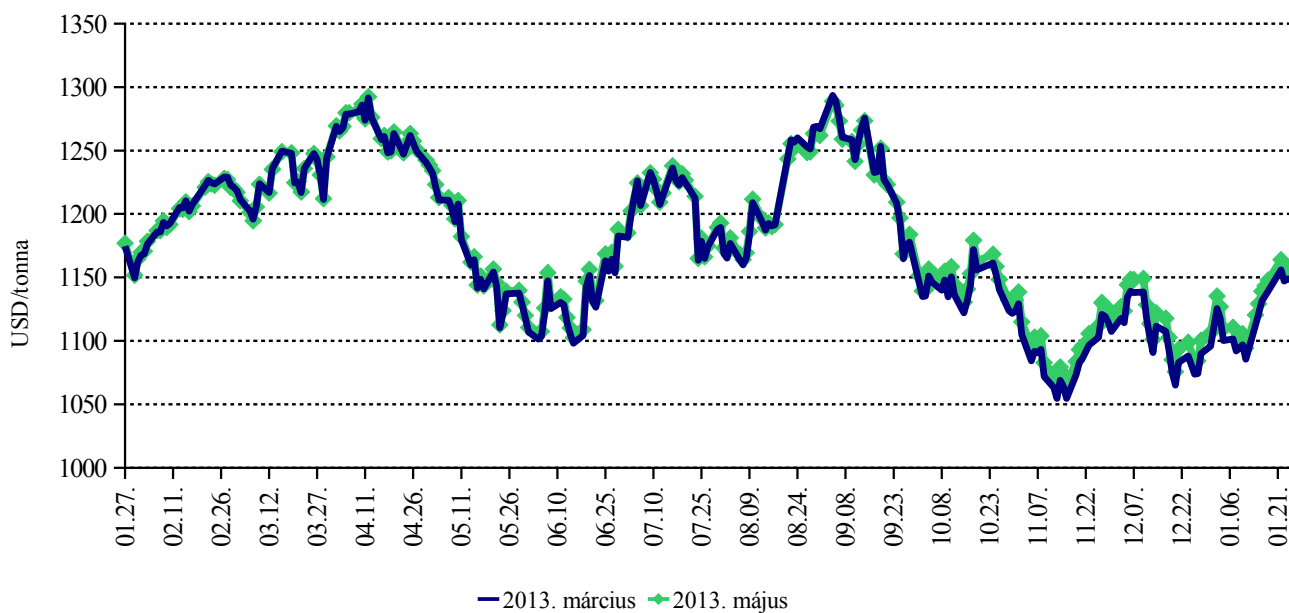
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

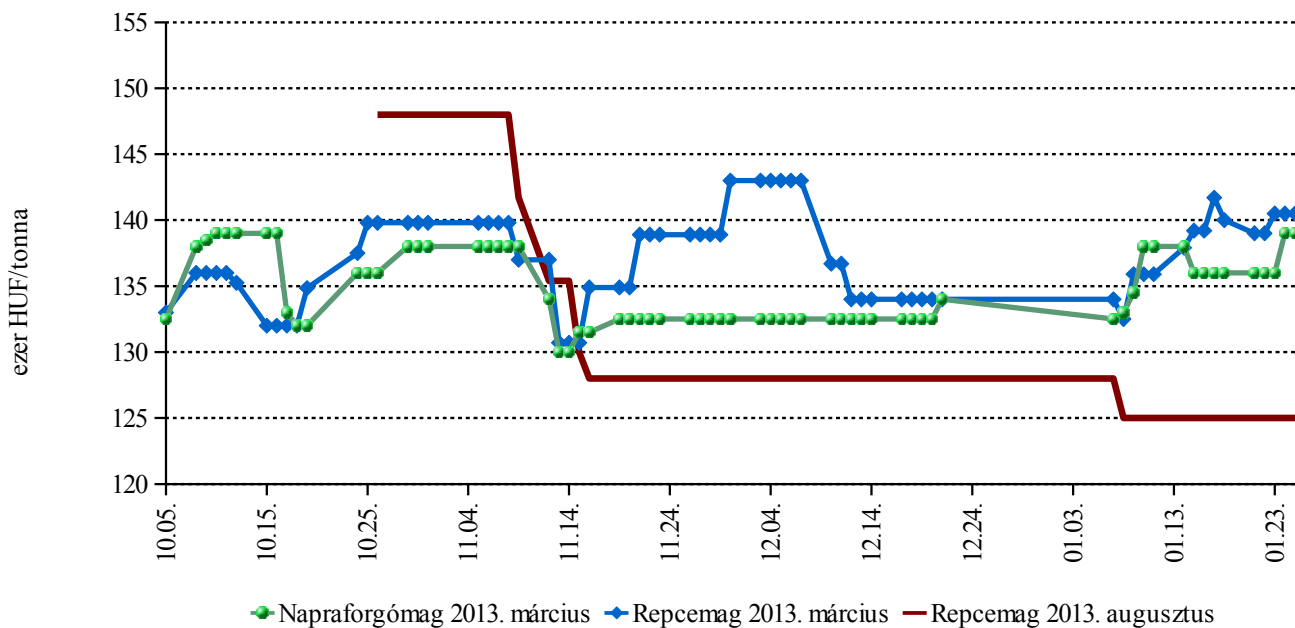
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

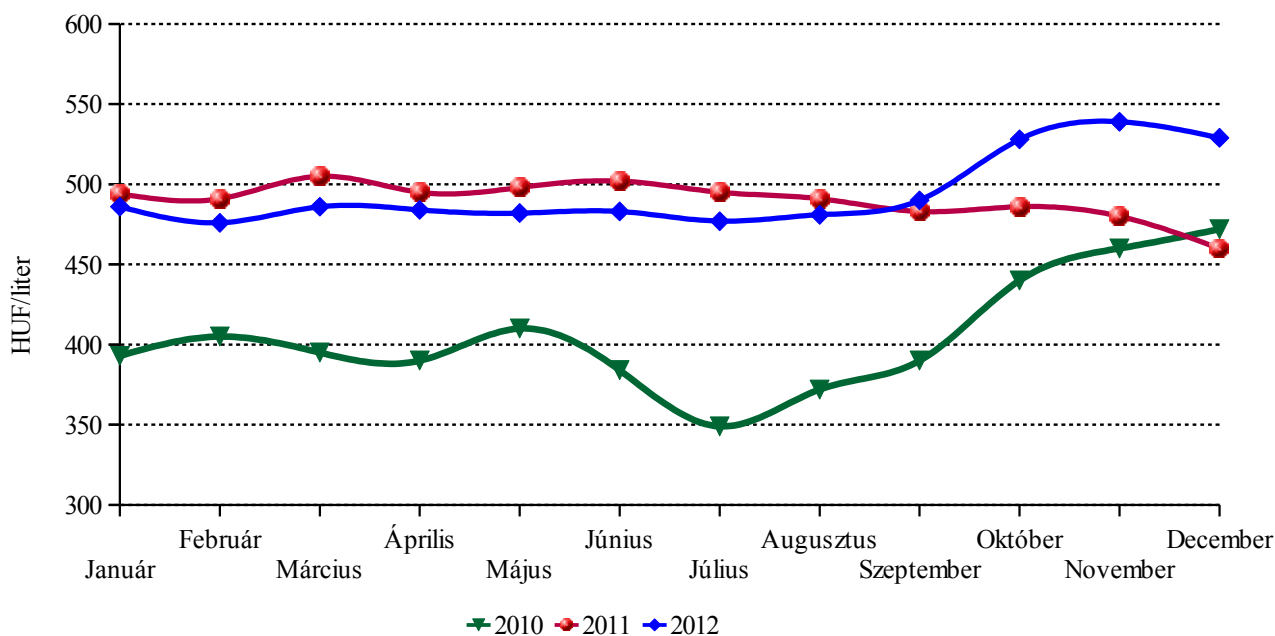
Forrás: BÉT

11. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 3. hét	2013. 2. hét	2012. 3. hét	2013. 3. hét/ 2012. 3. hét százalék	2013. 3. hét/ 2013. 2. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	13 297	-	1 411	11	-
	HUF/tonna	117 405	-	141 487	121	-
Repcemag	tonna	5 067	-	-	-	-
	HUF/tonna	134 146	-	-	-	-
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Napraforgódara	tonna	-	3 198	2 788	-	87
	HUF/tonna	-	63 459	64 520	-	102
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	1 776	427	661	37	155
	HUF/tonna	51 471	67 747	75 696	147	112

Forrás: AKI PÁIR

13. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

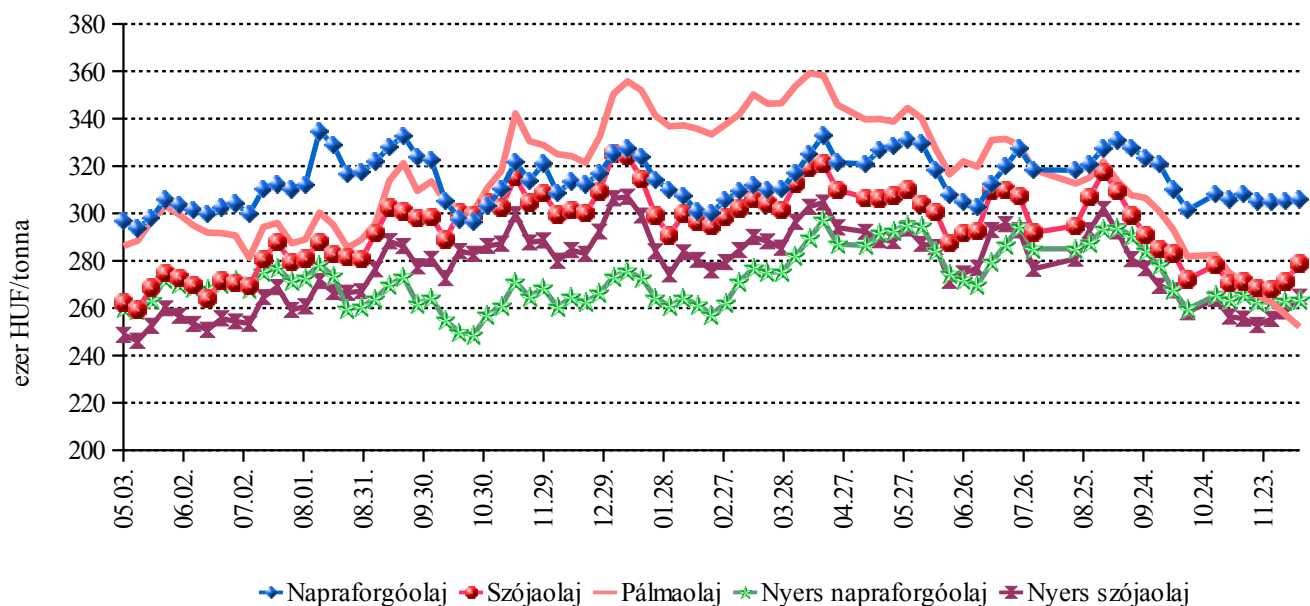
Forrás: KSH

12. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2012-12-18	933	268 672
		2013-01-14	953	283 302
		2013-01-15	953	279 797
Napraforgóolaj (finomított)		2012-12-18	1 083	311 890
		2013-01-14	1 083	321 968
		2013-01-15	1 083	317 984
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2012-12-18	908	261 469
		2013-01-14	893	265 456
		2013-01-15	888	260 703
Szójaolaj (finomított)		2012-12-18	963	277 316
		2013-01-14	943	280 328
		2013-01-15	943	276 859
Napraforgódara	Ausztria	2012-12-18	-	-
		2013-01-14	-	-
		2013-01-15	-	-
Repcedara		2012-12-18	295	84 955
		2013-01-14	290	86 255
		2013-01-15	-	-

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

14. ábra: A növényolajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. január 25.)

13. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. február	476	141 534
2013. május	457	135 736
2013. augusztus	429	127 559
2013. november	428	127 262
2014. február	428	127 262
2014. május	437	129 938

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers **Szójabab**

14. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. március	530	117 197
2013. május	524	115 977
2013. július	521	115 294
2013. augusztus	511	113 131
2013. szeptember	493	109 178
2013. november	479	105 974

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

15. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. március	459	101 550
2013. május	454	100 379
2013. július	448	99 135
2013. augusztus	437	96 623
2013. szeptember	419	92 770
2013. október	401	88 722

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

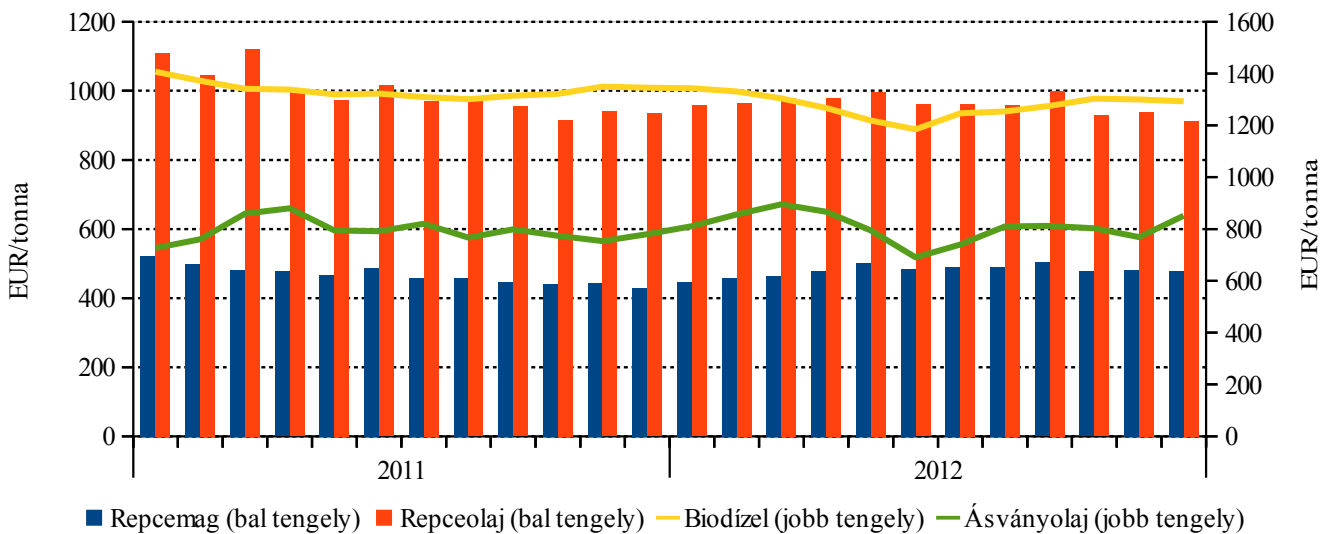
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

Az európai biodízel-ágazat legfontosabb alapanyaga, a repceolaj szűkösen állt rendelkezésre 2012-ben. A gyenge kínálat miatt a repceolaj ára 2012 első felében magasra kúszott, miközben a biodízelé csökkent. Az ásványolaj ára 2012 tavaszán elérte a 125 USA dollár/barrel-t, ezt meghaladó ár utoljára 2008-ban volt. A magas ásványolajárak miatt a hajtóanyagok iránt csökkent a kereslet. A biodízelüzemek értékesítési lehetőségeit tavasszal rontotta a dél-amerikai országokból, elsősorban Argentínából nagy mennyiségben érkező, az európainál olcsóbb termék. Ekkor már a magas dermedéspontú pálmaolaj-észter használatára is lehetőség nyílt. Az importtermékek 2012-ben már rendelkeztek fenntarthatósági tanúsítvánnyal, vagy folyamatban volt a megszerzésük. Argentínában, a legnagyobb beszállító

országban a *CSCS (Carbio Sustainability Certification Scheme)* önkéntes rendszer működik. A pálmaolaj-termelők által létrehozott „*Roundtable on sustainable Palm Oil Red*” rendszert 2012 novemberében a Bizottság a 2009/28/EK fenntarthatósági kritériumoknak megfelelőnek elismerte.

A harmadik negyedévben a hajtóanyagok növekvő globális fogyasztása az ásványolaj és a biodízel árát egyaránt megemelte. Európában az ásványolaj felhasználása júliustól szeptemberig 13,8 millió barrel/nap-ról 14 millió barrel/nap-ra nőtt. Az őszi időjárás okozta keresletcsökkenés a IV. negyedévben az ásványolaj árát újra lefelé húzta, habár ezt a folyamatot a dollár átmene-ti erősödése lassította.

15. ábra: A repcemag, a repceolaj, a biodízel és az ásványolaj árának alakulása Németországban

Megjegyzés: A biodízel ára az energiaadókat tartalmazza, de az értéktöbblet adót és a szállítási költséget nem.

Forrás: UFOP, LIFFE

16. táblázat: A biodízel-előállítás jövedelmezőségének alakulása Németországban (2012)

	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
Növényolaj felvásárlási ára	973	976	978	983	943	920	972	972	949	890	924	909
Biodízel termelési költsége	1 087	1 091	1 088	1 092	1 051	1 029	1 078	1 076	1 054	992	1 030	1 015
Biodízel értékesítési ára	1 130	1 050	1 060	1 065	1 010	980	1 025	1 055	1 025	1 025	980	1 000
Jövedelem	43	-41	-28	-27	-41	-49	-53	-21	-29	33	-50	-15

Forrás: F.O. Licht

Októberben a biodízelüzemek helyzete átmenetileg kedvezőbbé vált, mivel a biodízel árát még magas szinten tudták tartani, miközben az alapanyag ára már csökkent. A várakozást meghaladó malajziai és indonéziai pálmaolajkészletek miatt a pálmaolaj és származékainak ára hároméves mélypontra süllyedt. Ez hatást gyakorolt a többi olajfajleség árára is, bár a repceolaj és származékainak árára csak kismértékben. Ez utóbbi azzal magyarázható, hogy a hideg időjárás hatására a bekeverőüzemek az első generációs termékek közül előnyben részesítették a repceolaj alapú terméket. A szójaolaj és a pálmaolaj ugyanis nem, vagy csak korlátozott mértékben használhatóak biodízel (*FAME - fatty acid methyl-ester*) gyártására télen, mivel dermedéspontjuk magasabb, mint a repceolajé. Az alapanyag árának emelkedését a biodízelüzemek azonban nem tudták továbbhárítani az üzemanyag-forgalmazók felé.

A magas alapanyagárak és a biodízel iránti kereslet lanygulása miatt a biodízelüzemek kapacitásaikat nem

használták ki 2012-ben, vagy átmenetileg szüneteltették a termelést.

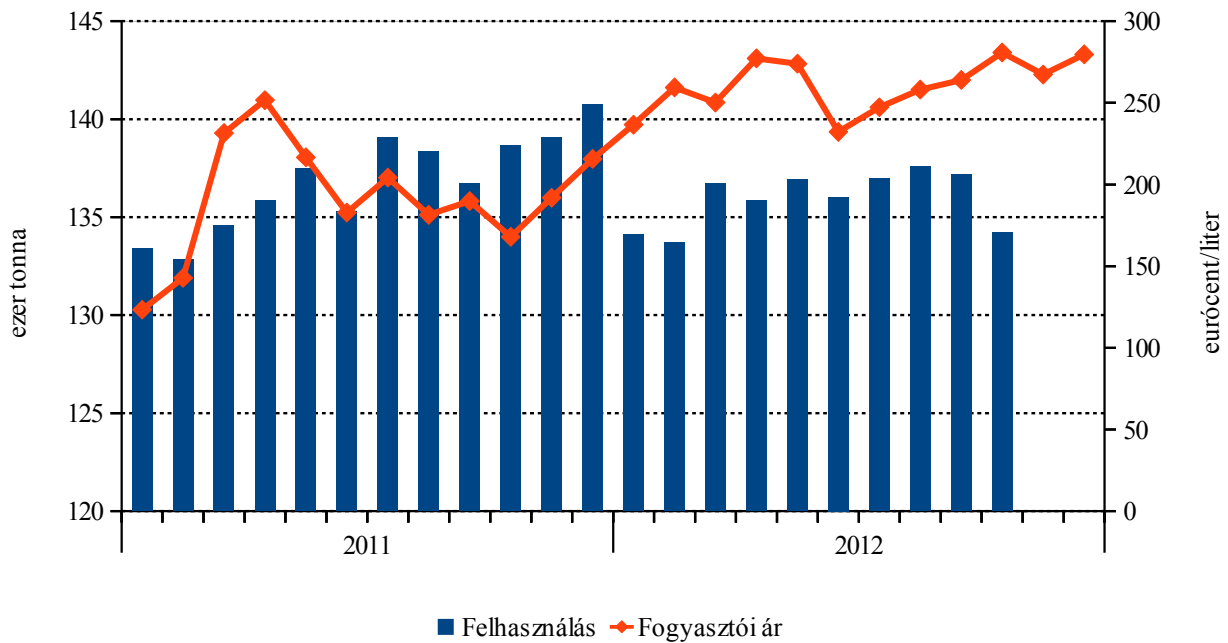
A kedvezőtlen piaci körülmények következtében az Európai Unió biodízel-termelése 7 857 ezer tonna volt 2012-ben, szemben a 2011-ben előállított 8 308 ezer tonnával. A biodízel felhasználása ugyanebben az időszakban 11 236 ezer tonnáról 10 326 ezer tonnára esett vissza.

Az EU biodízelüzemeinek 2013-ban is számos nehézséggel kell szembenéznie.

A legfontosabb alapanyag, a repceolaj ára várhatóan magas marad az idén. Más olajfajleségek árai az előzetes becslések alapján csak mérsékelten lesznek hatással az európai repceolaj árára.

Ez év tavaszán is számítani lehet más magasabb dermedéspontú növényolajok (pálmaolaj, szójaolaj), illetve származékaik nagy mennyiségben történő megjelenésére az európai kikötőkben, ami nyomást gyakorolhat a Közösségben előállított biodízel árára.

16. ábra: A biodízel felhasználása és fogyasztói ára Németországban

Megjegyzés: a biodízel a töltőállomásra leszállítva, 32,3 cent/liter energiaadó és 19 százalék értékű többletadó-tartalommal értendő.
 Forrás: UFOP

Az Argentínából és Indonéziából érkező biodízel ellen az Európai Biodízel Tanács panaszt nyújtott be az Európai Bizottsághoz. Állításuk szerint az Argentínából és Indonéziából származó biodízel helyi kormányzati szubvencióban részesül. Mindkét országban olyan mértékű exportadóval sújtják az alapanyagokat (pálmaolaj, szójabab), hogy azok kiviteli ára meghaladja a biodízelt. Az alapanyag-előállítók ezért belföldön értékesítik elsősorban a termékeiket, ami túlkínálatot eredményez, és ezzel leszorítják az árakat, így mesterségesen csökkentik a biodízel előállításának költségeit. Az Európai Bizottság az Európa Biodízel Tanács bejelentése alapján szubvencióellenes eljárást kezdeményezett. Az eljárás célja annak ellenőrzése, hogy az Unióba érkező biodízel előállítása támogatott formában történik-e, és ha igen, okoz-e kárt a Közösségnek.

Az Európai Bizottságnak az a javaslata, hogy a fosszilis hajtóanyagba előírányzott 10 százalékban bekevert biohajtóanyagban csak 5 százaléka származhat élelmiszer előállítására is alkalmas növényekből, elbizonytalanítja azokat a befektetőket, akik az első generációs termelésben érdekeltek.

A bekeverőüzemeket a hulladékalapú biodízel kétszeres elszámolhatóságának lehetősége jelenleg arra ösztönzi, hogy ezt a terméket előnyben részesítsék a *FAME*-vel szemben. Várható, hogy a *FAME* hátrányára 2013-ban tovább növekszik a folyamatosan épülő hidrogénezett növényolajat (*HVO*) előállító üzemek termékeinek piaci térnyerése.

A bekeverési kvótát ugyan néhány tagállam megemelte 2012-ben, illetve 2013-ban tervezi emelését Spanyolország, Nagy-Britannia, Lengyelország, Románia, Hollandia, Olaszország és Dánia, ennek ellenére a termelés növekedése nem várható. A kvótaemelés a tagállamok részben a hulladékalapú termék kétszeres elszámolásának lehetőségével, részben importtermékekből oldják majd meg. Az *F.O. Licht* szakértőinek véleménye szerint több tagállam a bioetanol bekeverését részesíti majd előnyben a biodízellel szemben. Ezért 2013-ban az Európai Unió biodízel-előállítása várhatóan kismértékben növekszik (2012: 7 857 ezer tonna; 2013: 7 885 ezer tonna). Ugyanakkor véleményük szerint a felhasználás 10 326 ezer tonnáról 9 694 ezer tonnára csökken.

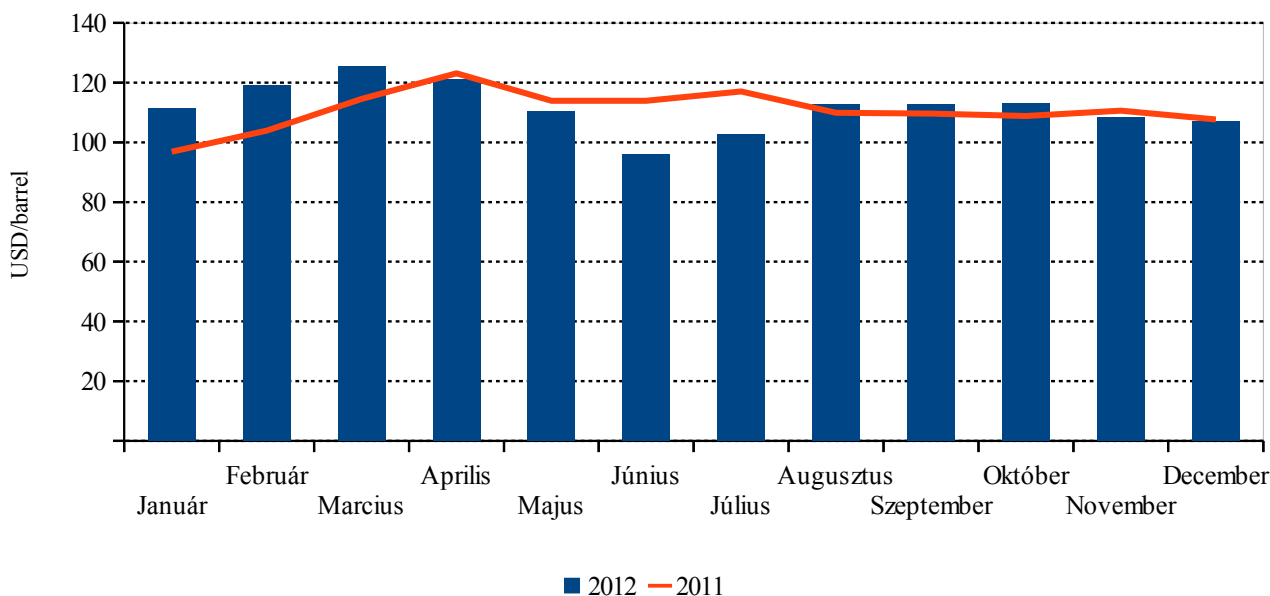
Agrárpolitikai Hírek

• A Bizottság a 2012. november 23-án kelt végrehajtási utasításban elismeri „Roundtable on Sustainable Palm Oil RED” elnevezésű rendszert, amely a

2009/28/EK rendeletben előírt fenntarthatósági kritériumoknak megfelel.

• Spanyolország a *WTO (World Trade Organisation)* szankciójának elkerülése érdekében, újra engedélyezi az Argentínából és az Indonéziából származó biodízel kvótába történő beszámítását.

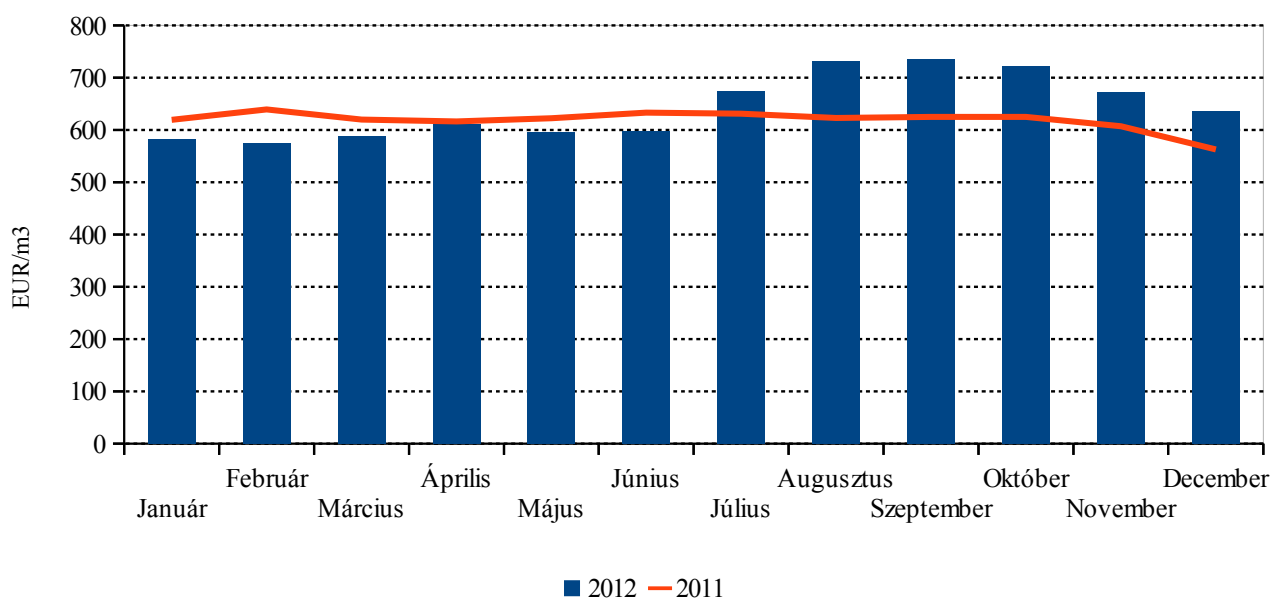
17. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj jegyzése a londoni árutőzsdén.

Forrás: HGCA

18. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.

Forrás: F.O.Licht

